

SPOROČILO ZA JAVNOST – ZA TAKOJŠNJO OBJAVO

Ljubljana, 22.3.2021

Vlada z uredbo s področja gozdarstva uvaja spremembe, s katerimi bo dala zeleno luč za uničenje še zadnjih koščkov prvobitne slovenske narave

Vlada je na spletni strani e-Demokracija objavila predlog sprememb Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom¹, ki bodo tudi v strogih gozdnih rezervatih omogočile izvajanje gozdarskih ukrepov ob prenamnožitvi podlubnikov. Z uveljavitvijo sprememb bo v gozdnih rezervatih, ki predstavljajo zgolj 0,8 % slovenskih gozdov, omogočena sečnja dreves ter odstranjevanje in sežiganje lubja. Pred temi posegi pa niso zaščiteni niti pragozdni ostanki, zadnji koščki prvobitne krajine, ki jih je v Sloveniji preostalo zgolj 0,04 % gozdne površine.

V mreži nevladnih organizacij za trajnostni razvoj **Plan B za Slovenijo**, ki združuje 37 organizacij, smo enotni, da je predlagana sprememba Uredbe nesprejemljiva in pozivamo pristojne k oblikovanju takšnih ukrepov varstva gozdov pred podlubniki, ki ne bodo ogrozili narave v že tako skromni mreži gozdnih rezervatov.

Gozdni rezervati so definirani kot gozdovi s posebnim namenom z izjemno poudarjeno raziskovalno funkcijo. To so gozdovi, ki so izjemno pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine. Zato so v njih prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Gozdovi, v katere človek ne posega, pa igrajo pomembno vlogo tudi pri ohranjanju biotske raznovrstnosti, ki je eden od ključnih temeljev za trajnostni razvoj družbe.

Predlog sprememb Uredbe, ki je že v medresorskem usklajevanju brez predhodne javne obravnave, je v nasprotju z Nacionalnim gozdnim programom², ki je ključni strateški dokument za upravljanje gozdov in poudarja pomen gozdnih rezervatov za povečanje biotske raznovrstnosti in proučevanje naravnega razvoja gozdov. V njem je zapisana jasna usmeritev, da je treba ohranяти mrežo gozdnih rezervatov in jo tudi primerno razširiti.

Tudi evropske smernice za varstvo narave dajejo velik pomen ohranjanju gozdov, pragozdovi pa so pri tem še posebej izpostavljeni. V Strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030³, ki je bila sprejeta maja 2020, je ena izmed ključnih sprejetih zavez do 2030: *Strogo zavarovati vsaj tretjino zavarovanih območij v EU, vključno z vsemi preostalimi pragozdovi in staroraslimi gozdovi v EU*. K temu skupnemu načrtu za obnovo evropske narave v korist človeštvu, podnebnju in planetu je dala soglasje tudi Slovenija, ki pa sedaj kot kaže ubira povsem drugačno pot.

Zaradi tihe grožnje, da prvobitna narava v naših najbolj ohranjenih gozdovih utрпи nepopravljivo škodo, želimo v mreži **Plan B za Slovenijo** o tem seznaniti tudi širšo javnost. Zaskrbljeni smo, da skuša pristojno ministrstvo tako pomembno spremembo predpisa nacionalnega pomena speljati brez javne razprave, zato pozivamo vse javne naravovarstvene in gozdarske strokovne službe, da se do predloga jasno in javno opredelijo. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot predlagatelj sprememb Uredbe, pa pozivamo, da omogoči javno razpravo, v katero bodo vključeni vsi pomembni deležniki.

Tomaž Mihelič, ki kot gozdar in varstveni ornitolog na **Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)** spremlja učinke gozdarstva na zavarovane vrste ptic, je ob tem povedal: »V Sloveniji bi morali narediti vse, da povečamo površino gozdnih rezervatov, namesto da z nepremišljenimi ukrepi ogrožamo že obstoječe. Da je gozdnih rezervatov v slovenskih gozdovih premalo, se je jasno pokazalo šele z uvajanjem evropske

zakonodaje. Brez njih in večjih površin naravi prepuščenega gozda bomo izredno težko zagotovili dolgoročno ohranitev najbolj ogroženih vrst živali, ki so specialisti starih, klimaksnih gozdov.«

Rudi Kraševac iz društva Dinaricum je poudaril: »Zavedamo se zaskrbljenosti lastnikov gozdov zaradi nevarnosti prenamnožitve podlubnikov, vendar poseganje v gozdne rezervate zagotovo ne bo pripomoglo k rešitvi te problematike, saj govorimo o manj kot enem odstotku slovenskih gozdov. Škoda, ki bi jo s predlaganimi ukrepi povzročili najbolj ohranjenim gozdovom v Sloveniji, pa je neizmerljiva.«

Gaja Breclj iz Umanotere: »Pred letom dni je Državni zbor sprejel Resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030⁴. V njej je kot eden izmed ključnih ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti v programih in načrtih za gospodarjenje z gozdovi naveden ukrep: *Razglasiti gozdne rezervate, ki bodo služili namenom varstva biotske raznovrstnosti*. Z uvedbo sprememb Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom pa Vlada pristaja na močno sporne posege v obstoječih gozdnih rezervatih, ki predstavljajo neposredno grožnjo biotski raznovrstnosti. Videti je, da Vlada v predpisih, ki jih sprejema, ni usklajena s strateškimi cilji in usmeritvami, ki si jih je zastavila sama.«

Katarina Žakelj iz društva CIPRA Slovenija: »Današnji pragozdovi niso odmaknjeni in pozabljeni koščki narave, temveč izjemen rezultat spoštovane slovenske tradicije sonaravnega gospodarjenja. So Unescova naravna dediščina, zaščiteni tudi z Alpsko konvencijo. Po Resoluciji o Nacionalnem gozdnem programu je gozd v Republiki Sloveniji simbol prepoznavnosti države in njenega odnosa do trajnostnega razvoja – zato je rešitev za ekonomsko škodo lastnikov gozdov treba poiskati premišljeno, strokovno in vključujoče, ne s tihim spreminjanjem Uredbe.«

Kontakti:

Tomaž Mihelič (DOPPS): tomaz.mihelic@dopps.si ; tel: 031 438 545

Polona Valič (koordinatorica mreže Plan B za Slovenijo): polona@planbzasslovenijo.si ; tel: 031 610 354

Viri:

- 1) Predlog sprememb Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom:
<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=12415>
- 2) Resolucija o Nacionalnem gozdnem programu:
<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO56>
- 3) Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030:
https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_en#key-elements-of-the-biodiversity-strategy
- 4) Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030:
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1985>

Plan B za Slovenijo je mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, v kateri je združenih 37 organizacij. *Trajnostni razvoj* pojmuje kot razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanjih generacij, ne da bi ogrozil dobrobit prihodnjih.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Financirano s sredstvi Sklada za podnebne spremembe. Za mnenja, predstavljena v tem dokumentu, so izključno odgovorni avtorji dokumenta in ne odražajo nujno stališč Ministrstva za okolje in prostor ali Eko sklada j.s.